Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0217

Izvješće Komisije o Albaniji za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. lipnja 2026. o Izvješću Komisije o Albaniji za 2025. (2025/2250(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije, s druge strane[1],

– uzimajući u obzir da je Albanija 24. travnja 2009. podnijela zahtjev za članstvo u EU-u,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan[3],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020. naslovljenu „Unapređenje pristupnog procesa – Vjerodostojna perspektiva EU-a za zapadni Balkan” (COM(2020)0057),

– uzimajući u obzir pregovarački okvir EU-a s Albanijom koji je Vijeće odobrilo u srpnju 2022., u kojem se utvrđuju smjernice i načela za pregovore o pristupu Albanije EU-u,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. studenoga 2023. naslovljenu „Novi plan rasta za zapadni Balkan” (COM(2023)0691),

– uzimajući u obzir program reformi Albanije podnesen u okviru

---

1 SL L 107, 28.4.2009., str. 166., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 SL L 330, 20.9.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 SL L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Instrumenta EU-a za reforme i rast za zapadni Balkan, kako ga je Komisija odobrila 23. listopada 2024.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2025. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2025.” (COM(2025)0900) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o vladavini prava za 2025. – Poglavlje o stanju vladavine prava u Albaniji” (SWD(2025)0928),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. studenoga 2025. naslovljenu „Komunikacija o politici proširenja EU-a za 2025.” (COM(2025)0690) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Albaniji za 2025.” (SWD(2025)0750),

– uzimajući u obzir konačno izvješće misije za promatranje izbora Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) Organizacije za europsku sigurnost i suradnju od 23. listopada 2025. o parlamentarnim izborima u Albaniji održanima 11. svibnja 2025.,

– uzimajući u obzir Izjavu donesenu na sastanku na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana održanom 17. prosinca 2025. u Bruxellesu,

– uzimajući u obzir sastanke na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana koji su se održali u Sofiji, Zagrebu i Brdu pri Kranju 2018., 2020. i 2021. te izjave s tih sastanaka,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Albaniji,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2026. o strategiji proširenja EU-a[4],

– uzimajući u obzir indeks percepcije korupcije za 2025. koji je organizacija Transparency International objavila u veljači 2026.,

– uzimajući u obzir svjetski indeks slobode medija za 2025. koji je organizacija Reporteri bez granica objavila u ožujku 2026.,

– uzimajući u obzir izvješće Svjetskoga gospodarskog foruma od 11. lipnja 2025. naslovljeno „Globalno izvješće o rodno uvjetovanim razlikama za 2025.”,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A10-0141/2026),

A. budući da proširenje EU-a i dalje predstavlja strateško ulaganje u mir, sigurnost, stabilnost te demokratski i socioekonomski razvoj na cijelom europskom kontinentu;

---

4 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2026)0077.

B. budući da je Albanija zadržala jasnu i dosljednu stratešku orijentaciju prema članstvu u EU-u i pokazala potpunu usklađenost sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a (ZVSP), među ostalim u pogledu mjera ograničavanja protiv Rusije i Bjelarusa te pružanja potpore Ukrajini tijekom glasovanja o rezolucijama Opće skupštine UN-a;

C. budući da je Albaniji status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u dodijeljen 2014., da je u srpnju 2022. započela pregovore o pristupanju, u studenome 2023. uspješno završila postupak analitičkog pregleda te između 15. listopada 2024. i 17. studenoga 2025. otvorila sve skupine pregovaračkih poglavlja;

D. budući da se u Izvješću Komisije o Albaniji za 2025. potvrđuje da ta zemlja i dalje ostvaruje napredak u većini područja povezanih s pristupanjem te istodobno naglašava potreba za dubljim, dosljednijim i nepovratnim reformama;

E. budući da vjerodostojnost procesa proširenja EU-a ovisi o strogoj uvjetovanosti, napretku utemeljenom na zaslugama i učinkovitoj provedbi reformi, a ne samo o formalnom donošenju zakonodavstva; budući da pristupanje Albanije EU-u ovisi o trajnim, dubinskim i nepovratnim reformama u područjima koja se odnose na skupinu pristupnih pregovora o „temeljnim pitanjima” , počevši od vladavine prava i funkcioniranja demokratskih institucija; budući da vremenski raspored pristupanja ovisi o kvaliteti reformi koje je poduzela određena zemlja kandidatkinja;

F. budući da je jačanje demokratskih institucija, neovisnosti pravosuđa, napora u borbi protiv korupcije, slobode medija i temeljnih prava, uključujući prava manjina, i dalje ključno na putu Albanije prema pristupanju;

G. budući da je zaštita integriteta demokratskih procesa postala središnji element politike proširenja EU-a; budući da je albanski parlament u srpnju 2025. donio prvu nacionalnu strategiju te zemlje protiv vanjskog upletanja i dezinformacija;

H. budući da još nisu u potpunosti uzete u obzir preporuke ODIHR-a od 23. listopada 2025., koje su uslijedile nakon parlamentarnih izbora u Albaniji održanih 11. svibnja 2025., kao ni prethodne preporuke ODIHR-a za daljnje poboljšanje provedbe izbora u Albaniji;

1. pozdravlja iznimnu predanost Albanije integraciji u EU na temelju konsenzusa među svim političkim strankama i goleme podrške među njezinim građanima te pohvaljuje činjenicu da je Albanija sve skupine poglavlja za pristupne pregovore otvorila u samo 13 mjeseci; primjećuje da je potpora albanskih građana članstvu u EU-u i dalje dosljedno visoka, što odražava snažne europske težnje albanskog društva; potiče Albaniju da zadrži trenutačni zamah u pogledu reformi i nastavi usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije, naglašavajući da napredak Albanije na europskom putu doprinosi

stabilnosti, sigurnosti i otpornosti europskog kontinenta;

2. prima na znanje ambiciju Albanije da zaključi pristupne pregovore do kraja 2027. i u tom smislu pozdravlja brz napredak ostvaren posljednjih godina; ističe da je potrebno da albanske vlasti osiguraju temeljitu provedbu zakonodavstva;

3. napominje da se i u izvješću Komisije o Albaniji za 2025. i u izvješću ODIHR-a o parlamentarnim izborima u svibnju 2025. procjenjuje da je izborni okvir Albanije općenito primjeren za provođenje konkurentnih izbora, ali istodobno ponavlja zabrinutost povezanu s nejednakim uvjetima, zlouporabom administrativnih resursa, kojom se brišu granice između državnih institucija i stranačkih struktura, financiranjem političkih stranaka, navodima o kupovini glasova i pritiskom na glasače; stoga poziva i političku većinu i oporbu u Albaniji da nastave s konstruktivnom i uključivom sveobuhvatnom izbornom reformom u bliskoj suradnji s civilnim društvom te da u potpunosti provedu preostale preporuke ODIHR-a i Venecijanske komisije znatno prije budućih izbornih ciklusa; naglašava da bi se takvom reformom trebao osnažiti izborni okvir, uključujući u pogledu transparentnosti financiranja kampanja, jednakog pristupa medijima i zaštitnih mjera protiv zlouporabe administrativnih resursa, te osigurati učinkovita provedba tog okvira; ističe da su širok politički konsenzus i istinska provedba takvih reformi ključni za osiguravanje povjerenja javnosti u buduće izbore;

4. izražava zabrinutost zbog kontinuirane političke polarizacije i konfrontacijskog političkog diskursa, koji ugrožavaju parlamentarni nadzor, povjerenje javnosti i učinkovito funkcioniranje demokratskih institucija; potiče političke aktere da se ponovno uključe u konstruktivan parlamentarni dijalog, kako bi se osiguralo da albanski parlament ostane središnji forum za demokratsku raspravu i demokratski nadzor; ističe da funkcionalna demokracija podrazumijeva smisleno sudjelovanje oporbe u parlamentarnim postupcima; podsjeća da u funkcionalnoj demokraciji nema mjesta nasilnim prosvjedima;

5. potiče snažniji parlamentarni nadzor izvršne vlasti, veću transparentnost zakonodavnih postupaka i smislenije savjetovanje, u ranijim fazama, s organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima i neovisnim institucijama; naglašava da bi se napredak u procesu integracije u EU trebao ostvarivati bez ugrožavanja kvalitete i uključivosti reformi; ističe važnost odgovarajućeg sudjelovanja dionika i nacionalnog osjećaja odgovornosti kako bi se osigurala održiva provedba i trajan učinak; naglašava važnost jačanja uloge i kapaciteta parlamentarnih odbora Albanije, među ostalim boljim pristupom informacijama, stručnom potporom i transparentnim zakonodavnim postupcima;

Vladavina prava, pravosuđe i borba protiv korupcije

6. pozdravlja kontinuiranu provedbu procesa reforme pravosuđa u Albaniji, uključujući postupke provjere sudaca i tužitelja, što je doprinijelo većoj odgovornosti i integritetu unutar pravosuđa; pohvaljuje Visoko sudbeno vijeće za nova imenovanja sudaca, čime se doprinijelo smanjenju broja slobodnih radnih mjesta; ističe da je zaštita neovisnosti pravosuđa i dalje ključna za vladavinu prava, kao i stalni napori za daljnje poboljšanje odgovornosti, kvalitete i učinkovitosti pravosuđa; primjećuje, međutim, ustrajne izazove povezane s učinkovitošću pravosuđa, djelotvornom provedbom pravomoćnih sudskih odluka, brojem neriješenih predmeta, dosljednošću sudske prakse i pokušajima vršenja neprimjerenog utjecaja;

7. podsjeća da je parlamentarni imunitet dio ustavnog okvira Albanije, osmišljen kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje demokratskih institucija; naglašava da bi se sve odluke u tom pogledu trebale donositi strogo u skladu s ustavnim odredbama i utvrđenim pravnim postupcima, bez političkog upletanja i bez nepotrebnog odgađanja;

8. pohvaljuje albanske vlasti za kontinuirano poboljšanje učinkovitosti Ustavnog suda; međutim, poziva na daljnje jačanje upravljačkih tijela u pravosuđu općenito i na održivo ulaganje u sudsku infrastrukturu i digitalizaciju; podsjeća da se pravosuđe i dalje suočava s političkim pritiscima i prijetnjama, što bi moglo ugroziti neovisnost pravosuđa; naglašava važnost pravodobne i potpune provedbe odluka Ustavnog suda od strane izvršne i zakonodavne vlasti, kao ključnog elementa vladavine prava i institucionalne ravnoteže;

9. žali zbog toga što je u poretku na indeksu percepcije korupcije za 2025. koji objavljuje organizacija Transparency International Albanija pala na 91. mjesto, u usporedbi s 2024. kad je bila na 80. mjestu; naglašava da je korupcija i dalje ozbiljan problem i da Albanija, unatoč napretku ostvarenom u pogledu njezina pravnog i institucijskog okvira, mora dodatno povećati namjenske policijske kapacitete i konsolidirati svoje rezultate u istragama, kaznenom progonu i pravomoćnim presudama, posebno u slučajevima korupcije na visokoj razini; pozdravlja donošenje ključnog antikorupcijskog zakonodavstva, među ostalim o zaštiti zviždača i sukobima interesa, te poziva na njegovu temeljitu provedbu; pozdravlja kontinuirani rad specijaliziranih institucija za borbu protiv korupcije i institucija za borbu protiv organiziranog kriminala, uključujući Posebnu strukturu za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala (SPAK), te poziva da im se osiguraju trajna neovisnost, odgovarajući resursi i dostatni operativni kapaciteti, bez primjene ograničenja na njihove istražne ovlasti ili ugrožavanja njihova rada; poziva na pojačano djelovanje kako bi se osiguralo učinkovito praćenje, zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene kaznenim djelima te upravljanje njome, među ostalim sustavnim financijskim istragama, poboljšanom međuagencijskom i prekograničnom suradnjom te potpunom upotrebom alata za oduzimanje imovine u skladu s temeljnim pravima;

10. ustraje u tome da se problem korupcije treba rješavati na svim razinama kako bi se ojačalo povjerenje građana u državne institucije i omogućilo predvidljivo poslovno okruženje; poziva na veću transparentnost, kontrole sukoba interesa, procjene rizika za integritet i ciljane preventivne mjere u visokorizičnim sektorima, posebno u javnoj nabavi i koncesijama, licenciranju i inspekcijama te građevinarstvu i prostornom planiranju;

11. poziva Albaniju da ostvari odlučan napredak u pogledu prvog upisa vlasništva i pravedne, općeprihvaćene naknade, poboljšanjem transparentnosti državnih zemljišnih knjiga i kvalitete katastarskih podataka u registru nekretnina te da osigura poštovanje prava na pošteno suđenje i prava na djelotvornu pravosudnu zaštitu u slučajevima izvlaštenja i oduzimanja nepokretne imovine;

12. ističe važnost učinkovite borbe protiv organiziranog kriminala, uključujući mreže za pranje novca i trgovinu drogom, te poziva na pojačanu suradnju s agencijama EU-a kao što su Europol i Eurojust; poziva vlasti da ubrzaju napore na usklađivanju pravnog okvira Albanije o organiziranom kriminalu s pravnom stečevinom EU-a, ojačaju kapacitete tijela kaznenog progona i poboljšaju učinkovitost istraga;

13. pozdravlja činjenicu da su banke u Albaniji službeno počele izvršavati prekogranične transakcije u eurima putem sustava SEPA; pohvaljuje albanske vlasti za njihove velike napore u borbi protiv pranja novca donošenjem Nacionalne strategije za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma za razdoblje 2024. – 2030.; prima na znanje inicijativu „Bezgotovinska Albanija 2030.”, čiji je cilj borba protiv visoke razine neformalnosti u poslovanju i nezakonitih novčanih tokova;

Temeljna prava i sloboda medija

14. pozdravlja činjenicu da je Albanija na Svjetskom indeksu slobode medija za 2025., koji objavljuje organizacija Reporteri bez granica, napredovala s 99. mjesta 2024. na 80. mjesto 2025.; poziva na ulaganje dodatnih napora u zaštitu slobode izražavanja i medijskog pluralizma u Albaniji, uključujući veću transparentnost u pogledu mogućih sukoba interesa vlasnika medija, zaštitne mjere protiv političkog i ekonomskog pritiska na novinare i učinkovitu istragu prijetnji i napada usmjerenih na medijske djelatnike; također poziva na veću transparentnost struktura vlasništva nad medijima i transparentnu raspodjelu državnog oglašavanja kako bi se zaštitili urednička neovisnost i medijski pluralizam;

15. oštro osuđuje neprijateljstvo prema neovisnim novinarima i medijskim djelatnicima u Albaniji, uključujući verbalne napade i antimedijsku retoriku visokih dužnosnika, kampanje ocrnjivanja i mizoginističko uznemiravanje na internetu, često usmjereno na novinare koji izvješćuju o vladavini prava, korupciji i pravosuđu;

nadalje, izražava zabrinutost zbog velikog broja tužbi protiv novinara; pozdravlja nedavne izmjene Kaznenog zakona Albanije; međutim, žali zbog toga što te izmjene nisu dovele do potpune dekriminalizacije klevete i uvrede, u skladu s europskim i međunarodnim standardima;

16. poziva albanske vlasti da promiču medijsku i digitalnu pismenost kao komplementarnu mjeru za jačanje otpornosti informacijskog okruženja, među ostalim integracijom inicijativa za medijsku pismenost u cijeli obrazovni sustav, podupiranjem osposobljavanja nastavnika i modernih resursa za učenje te jačanjem suradnje s neovisnim medijima i relevantnim programima EU-a radi promicanja kritičkog razmišljanja i odgovornog digitalnog angažmana;

17. potiče Albaniju da ojača institucionalni okvir za zaštitu i promicanje prava osoba koje pripadaju etničkim i vjerskim manjinama te ranjivim skupinama, uključujući Rome i Egipćane, osobe s invaliditetom, radnike migrante i LGBTIQ+ osobe, te da osigura učinkovitu provedbu antidiskriminacijskog zakonodavstva i bolji pristup javnim uslugama za etničke i vjerske manjine i ranjive skupine te njihovo smisleno sudjelovanje u društvenom, gospodarskom i političkom životu; zabrinut je zbog antirodne retorike prisutne u političkom diskursu u Albaniji; napominje da jačanje institucionalnog okvira za zaštitu prava manjina mora biti popraćeno učinkovitim mjerama kojima se osigurava potpuna i učinkovita provedba tih prava u praksi;

18. poziva albanske vlasti da osiguraju održiv pristup obrazovanju na manjinskim jezicima za priznate nacionalne manjine te da podrže odgovarajuće osposobljavanje nastavnika, izradu udžbenika i očuvanje kulturnog identiteta;

19. pohvaljuje donošenje u Albaniji Zakona o rodnoj ravnopravnosti koji je u skladu s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima u području ljudskih prava; zabrinut je međutim zbog valova dezinformacija i mržnje prema LGBTIQ+ osobama, uključujući kampanje ocrnjivanja rada organizacija civilnog društva koje rade na ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba; poziva albanske vlasti da se pobrinu da osobe koje šire diskriminacijsku retoriku odgovaraju pred zakonom; poziva albansku vladu da izradi nacrt pravnih mjera, kao što je registrirano partnerstvo, kako bi se priznali i zaštitili istospolni parovi, u skladu s njezinom obvezom iz Nacionalnog akcijskog plana za LGBTI osobe (2021. – 2027.) te kako bi se albansko zakonodavstvo o ljudskim pravima uskladilo s pravnom stečevinom EU-a;

20. pozdravlja priznanje dugogodišnje povijesne prisutnosti bugarske zajednice u regijama kao što su Prespa, Gollobordë i Gora te potiče albanske vlasti da osiguraju potpuno poštovanje njihovih jezičnih, kulturnih i obrazovnih prava, kao i prava drugih priznatih nacionalnih manjina u Albaniji;

21. žali zbog toga što su stalni problemi diskriminacije i socijalne isključenosti koji utječu na manjinske skupine u Albaniji, posebno u pogledu pristupa obrazovanju, zapošljavanju i javnim uslugama i dalje prisutni; poziva albansku vladu da u potpunosti uskladi antidiskriminacijske politike i prava manjina s pravnom stečevinom EU-a; ističe potrebu za poboljšanjem pristupa pravosuđu i političkog sudjelovanja, posebno za ranjive i marginalizirane skupine;

22. prima na znanje da grčka nacionalna manjina ima snažnu povijesnu prisutnost, posebno u južnoj Albaniji, te poziva Albaniju da osigura zaštitu prava vlasništva;

23. također ističe važnost očuvanja mjesta sjećanja povezanih s komunističkom diktaturom i podupiranja inicijativa za sjećanje i obrazovnih inicijativa kojima se promiče povijesna osviještenost i jača demokratska kultura, posebno među mlađim generacijama;

24. pozdravlja dinamično i konstruktivno civilno društvo Albanije koje ima ključnu i pozitivnu ulogu u procesu reformi; potiče albansku vladu da izgradi suradničke odnose i istinski uključi civilno društvo u transparentan zakonodavni postupak od rane faze nadalje; žali zbog toga što se organizacije civilnog društva i dalje suočavaju s problemima i primaju ograničeno javno financiranje; nadalje, poziva albansku vladu da osigura poticajno, sigurno i nediskriminirajuće okruženje za civilno društvo;

25. zabrinut je zbog toga što je, prema izvješću Svjetskog gospodarskog foruma o rodno uvjetovanim razlikama za 2025., Albanija nazadovala s 23. mjesta 2024. na 36. mjesto 2025., što upućuje na sve veći rodni jaz; žali zbog toga što pravni okvir Albanije za rodno uvjetovano nasilje još nije u potpunosti usklađen s Istanbulskom konvencijom; apelira na albansku vladu da ojača službe za potporu žrtvama, posebno u zdravstvu, financiranje skloništa za žene, besplatnu pravnu pomoć te programe reintegracije i rehabilitacije;

26. zabrinut je zbog činjenice da Nacionalni program Albanije o pravima djeteta za razdoblje 2021. – 2026. još nije u potpunosti proveden, a pristup djece pravosuđu otežan je zbog kašnjenja, ograničene pravne pomoći i neodgovarajuće institucionalne koordinacije; žali zbog činjenice da je većina djece u Albaniji i dalje izložena riziku od siromaštva; poziva albanske vlasti da djelotvorno provedu Nacionalni program o pravima djeteta pružanjem pomoći djeci koja se suočavaju s isključenošću i siromaštvom;

Reforma javne uprave i upravljanje

27. prima na znanje napredak u reformi javne uprave, uključujući strateško planiranje i koordinaciju; pozdravlja donošenje međusektorske strategije za reformu javne uprave za razdoblje od 2025. do 2030.; naglašava, međutim, da su potrebni dodatni napori kako bi se osiguralo zapošljavanje na temelju zasluga i depolitizacija javne službe, uključujući donošenje i provedbu novog zakonodavnog

okvira za javnu službu;

28. zabrinut je zbog toga što ni pravni okvir za javnu nabavu ni zakonodavstvo o pravu trgovačkih društava nisu u potpunosti usklađeni s pravnom stečevinom EU-a; poziva albanske vlasti da nastave ulagati napore u potpuno usklađivanje zakonodavstva Albanije s pravnom stečevinom EU-a; poziva na pojačani parlamentarni nadzor, neovisne revizije i potpunu transparentnost u postupcima javne nabave kako bi se osigurala usklađenost sa standardima EU-a o tržišnom natjecanju, zaštiti podataka i borbi protiv korupcije;

29. pozdravlja tekući rad albanskog međustranačkog parlamentarnog odbora na teritorijalnoj reformi; naglašava da bi se svaka reforma u tom području trebala provesti uključivim procesom i temeljiti na objektivnim socioekonomskim kriterijima i europskim standardima lokalne samouprave;

30. poziva na poboljšano planiranje politika, donošenje odluka na temelju dokaza i transparentne proračunske postupke, uključujući pojačani parlamentarni nadzor javnih financija; ustraje u tome da bi trebalo poboljšati financijska sredstva, upravne kapacitete i fiskalnu autonomiju jedinica lokalne uprave;

31. pohvaljuje albanske vlasti na nedavnom donošenju Nacionalne strategije za kibernetičku sigurnost za razdoblje od 2025. do 2030.; pozdravlja usklađivanje postojećeg albanskog Zakona o kibernetičkoj sigurnosti s Direktivom EU-a NIS 2[5]; pohvaljuje albanske vlasti zbog donošenja ažuriranog popisa operatora ključne i važne informacijske infrastrukture;

32. pozdravlja činjenicu da Albanija kontinuirano poboljšava svoj prijenos podataka Eurostatu; poziva albanske vlasti da dodatno povećaju proizvodnju i distribuciju visokokvalitetnih podataka;

33. pohvaljuje albansku vladu zbog donošenja novih zakona o žigovima i patentima; poziva albanske vlasti da u potpunosti usklade albansko pravo intelektualnog vlasništva s pravnom stečevinom EU-a i nastave ga jačati;

Socioekonomske reforme i okoliš

34. pozdravlja angažman Albanije u provedbi Plana rasta EU-a za zapadni Balkan; napominje, međutim, da i dalje postoje strukturni nedostaci, uključujući neprijavljeni rad, ograničen rast

---

[5] Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2) (SL L 333, 27.12.2022., str. 80., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

produktivnosti i zahtjevno poslovno okruženje; žali zbog toga što veliko neformalno gospodarstvo ometa poslovno okruženje i tržišno natjecanje; ponavlja važnost poboljšanja prometne infrastrukture među zemljama zapadnog Balkana i daljnjeg razvijanja željezničkih i zračnih veza s državama članicama EU-a; pohvaljuje albanske vlasti zbog oslobađanja od plaćanja PDV-a za projekte koje EU financira u Albaniji;

35. podsjeća na potencijal koji Gospodarski i investicijski plan EU-a za zapadni Balkan ima u pogledu poboljšanja regionalne povezanosti željeznicom i cestom; u tom pogledu potiče vlasti u svim zemljama na koje se taj plan odnosi da dovrše koridor VIII koji povezuje Albaniju, Sjevernu Makedoniju i Bugarsku;

36. poziva na implementaciju sveobuhvatnog mehanizma za provjeru izravnih stranih ulaganja kao strateške inicijative za zaštitu nacionalnih interesa Albanije, jačanje sigurnosti i osiguravanje predvidljivosti za ulagače i usklađenosti sa standardima EU-a;

37. ističe činjenicu da sustav unutarnje kontrole albanske javne unutarnje financijske kontrole i dalje nije u potpunosti djelotvoran; poziva Albaniju da poveća odgovornost i transparentnost poduzeća u državnom vlasništvu objavljivanjem njihovih godišnjih izvješća o financijskim rezultatima; poziva albanske vlasti da u potpunosti primijene preporuke albanske vrhovne revizorske institucije;

38. pozdravlja donošenje albanske Strategije za modernizaciju i usklađivanje albanskih carinskih informacijskih sustava sa sustavima EU-a za razdoblje 2025. – 2030.; pohvaljuje albanske vlasti na njihovim naporima u ispunjavanju standarda EU-a usklađivanjem i poboljšanjem carinske infrastrukture; naglašava da je potrebna znatna nadogradnja carinskih IT sustava kako bi se postigla potpuna usklađenost sa standardima EU-a te poziva albanske vlasti da ubrzaju potrebna ulaganja i reforme u tom pogledu;

39. pohvaljuje albanske vlasti na usklađivanju zakonodavstva o privatnim mirovinskim fondovima s pravnom stečevinom EU-a; poziva Albaniju da dovrši usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o osiguranju, tržištima kapitala, tržištima vrijednosnih papira, investicijskim fondovima i infrastrukturama financijskog tržišta;

40. toplo pozdravlja prijedlog Komisije i odobrenje Vijeća za otvaranje pregovora o proširenju EU-ova sustava „u roamingu kao kod kuće” na zapadni Balkan te poziva Komisiju i partnere sa zapadnog Balkana da brzo poduzmu potrebne korake za recipročno otvaranje tržišta roaminga EU-a i partnera sa zapadnog Balkana, čime bi se građanima i poduzećima omogućilo da iskoriste usluge roaminga bez dodatnih naknada;

41. ističe važnost ulaganja u obrazovanje, razvoj vještina i inovacije kako bi se poduprli održivi rast i socijalna kohezija; pohvaljuje albansku vladu na donošenju zakonodavnih akata za reformu visokog

obrazovanja i za kontinuiranu provedbu Nacionalne strategije za obrazovanje za razdoblje 2021. – 2026.; poziva albanske vlasti da finaliziraju provedbeno zakonodavstvo za Zakon o kulturnoj baštini i muzejima; potiče donošenje politika usmjerenih na smanjenje iseljavanja mladih i odljeva mozgova te na povećanje prilika za mlade stručnjake poboljšavanjem uvjeta na tržištu rada, reformom obrazovanja i potporom inovacijama;

42. poziva na daljnji razvoj i učinkovitu provedbu okvira za socijalno stanovanje u Albaniji na temelju nastavka i poboljšanja Nacionalne strategije za socijalno stanovanje 2016. – 2025., kako bi se osigurali stabilni i pristojni životni uvjeti za skupine s nižim dohotkom i ranjive skupine; posebno naglašava važnost dostupnog i cjenovno pristupačnog socijalnog stanovanja za mlade, uključujući studente i naučnike, jer se time podupire njihova geografska mobilnost, pristup obrazovanju i osposobljavanju te uspješna integracija na tržište rada;

43. naglašava ključnu važnost istinskog socijalnog dijaloga kako bi različiti segmenti stanovništva profitirali od proširenja EU-a; pozdravlja poboljšanje prijenosa baza podataka i rano povezivanje s Europskom mrežom službi za zapošljavanje (EURES), što je omogućeno potpunim usklađivanjem nacionalnog popisa djelatnosti s višejezičnom klasifikacijom europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO); žali, međutim, zbog niske učestalosti sastanaka Nacionalnog radničkog vijeća; poziva na jačanje trostranog postupka savjetovanja, uključujući odgovarajuće sindikalno zastupanje; naglašava potrebu za daljnjom potporom izgradnji kapaciteta socijalnih partnera;

44. poziva na ulaganje većih napora u poticanje usklađenosti s radnim pravom EU-a i okvirom EU-a za zdravlje i sigurnost na radu, uključujući potpunu provedbu nediskriminirajućih politika i mjera za ravnopravnost, te potiče relevantna nacionalna tijela da osiguraju učinkovito praćenje, provedbu te odgovarajuće sankcije u slučajevima neusklađenosti;

45. naglašava da napredak prema pristupanju EU-u zahtijeva kontinuitet rezultata u provedbi i primjeni pravne stečevine u području okoliša, posebno u pogledu procjena utjecaja na okoliš, zakona o zaštiti prirode i prava javnosti na sudjelovanje;

46. prima na znanje najavu albanske vlade da će reformirati sektor gospodarenja otpadom te zemlje, uz centralizaciju i poboljšanje prikupljanja otpada i njegovo gospodarenje; sa zabrinutošću prima na znanje, međutim, da prema procjeni Komisije tijekom razdoblja izvješćivanja nije bilo napretka u području okoliša i klimatskih promjena; potiče albansku vladu da prednost da provedbi strategija za prilagodbu klimatskim promjenama i razvoju obnovljivih izvora energije i da podrži održivi gospodarski rast;

47. duboko žali zbog činjenice da je produljen albanski Zakona o

strateškim ulaganjima iz 2015,. s obzirom na njegove odredbe kojima se omogućuju ubrzani postupci izdavanja dozvola i smanjeni okolišni nadzor, što bi moglo negativno utjecati na zaštićena područja i druga okolišno osjetljiva područja; poziva na stavljanje izvan snage izmjena Zakona o zaštićenim područjima iz 2024., kojima se omogućuje razvoj turističke infrastrukture velikih razmjera unutar zaštićenih područja a ključne nadležnosti za upravljanje i donošenje odluka prenose na Nacionalno vijeće teritorija, čime se slabi nadzor okoliša;

48. ističe činjenicu da je Komisija upozorila Albaniju na mjere koje bi mogle utjecati na njezin put pristupanja EU-u u kontekstu aktualnih nacionalnih prosvjeda zbog velikog luksuznog građevinskog projekta kojim se ugrožava zaštićeno područje divlje faune i flore u kojem žive plamenci, tuljani i mjesto je za gniježđenje kornjača; u tom pogledu ponavlja kritiku Komisije i podsjeća da je usklađivanje s pravilima EU-a o okolišu, uključujući Direktivu o pticama[6] i Direktivu o staništima[7], preduvjet za pristupanje EU-u;

49. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što aktualni razvoj događaja u zaštićenom području Vjosa-Narta pokazuje praktične posljedice tih zakonodavnih promjena i rizike koji iz toga proizlaze za područja priznate ekološke vrijednosti; u tom pogledu pomno prati aktualne mirne masovne prosvjede; poziva albanske vlasti da odmah uvedu moratorij na sve nove postupke izdavanja dozvola, građevinske radove i razvojne intervencije u zaštićenim područjima dok se nespojive odredbe izmijenjenog Zakona o zaštićenim područjima ne stave izvan snage, na temelju dugotrajnog zahtjeva Komisije i Parlamenta i u skladu s mjerilima za zatvaranje poglavlja 27., te dok se ne osigura potpuna usklađenost sa standardima EU-a za zaštitu prirode; naglašava da svi projekti u tom području moraju proći sveobuhvatne procjene utjecaja na okoliš koje su u potpunosti u skladu sa standardima EU-a, uključujući transparentan javni postupak uz sudjelovanje lokalnih zajednica, znanstvenika i civilnog društva;

Vanjska politika i regionalna suradnja

50. pohvaljuje stalnu potpunu usklađenost Albanije sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a, uključujući mjere ograničavanja, kontinuirani angažman Albanije u misijama i operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike te njezinu konstruktivnu ulogu u promicanju regionalne stabilnosti, što potvrđuje snažnu euro-atlantsku orijentaciju te zemlje; pozdravlja pojačanu suradnju u sigurnosnim i obrambenim pitanjima u okviru partnerstva EU-a i Albanije u području sigurnosti i obrane te dijaloga

---

6 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

7 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

o sigurnosti i obrani; naglašava da je važna daljnja suradnja, primjerice zajedničke inicijative za osposobljavanje, zajednički obavještajni kapaciteti i poboljšane mjere za sigurnost granica, kako bi se rješavali regionalni i globalni sigurnosni izazovi;

51. naglašava da bi sudjelovanje u međunarodnim inicijativama i organizacijama trebalo i dalje biti usklađeno s vrijednostima EU-a, regionalnom stabilnošću i ciljevima Albanije u pogledu europskih integracija; naglašava važnost transparentnosti i odgovarajućeg parlamentarnog nadzora u odlukama povezanima s međunarodnim obvezama;

52. naglašava važnost dobrosusjedskih odnosa i regionalne suradnje kao ključnih sastavnica procesa proširenja EU-a i pozdravlja aktivno sudjelovanje Albanije u regionalnim inicijativama; naglašava potrebu za dubljom sigurnosnom suradnjom na zapadnom Balkanu, poticanjem tješnje koordinacije među regionalnim partnerima u borbi protiv organiziranog kriminala, kibernetičkih prijetnji i hibridnih izazova; prepoznaje stratešku važnost jadransko-jonske regije za europsku sigurnost i gospodarsku stabilnost; poziva Albaniju da poboljša svoje kapacitete za pomorsku sigurnost u koordinaciji s EU-om i NATO-om, uključujući jačanje pomorske infrastrukture, poboljšanje sustava nadzora i jačanje napora u borbi protiv nezakonitih aktivnosti kao što su trgovina ljudima; potiče Albaniju na tješnju suradnju s obalnim državama EU-a kako bi se osigurala zaštita ključnih pomorskih ruta i ekološka održivost u regiji;

53. upozorava da bi inicijative razvijene izvan okvira EU-a, uključujući inicijativu „Otvoreni Balkan”, mogle stvoriti paralelne strukture koje bi mogle ugroziti Berlinski proces i zajedničko regionalno tržište zapadnog Balkana;

Potpora EU-a

54. pozdravlja financijsku i tehničku pomoć EU-a pruženu Albaniji u okviru IPA-e III i Instrumenta za reforme i rast te naglašava da takva potpora mora ostati čvrsto povezana s konkretnom provedbom reformi i mjerljivim rezultatima; poziva na veću potporu EU-a regionalnim sigurnosnim inicijativama kojima se jačaju stabilnost i otpornost diljem zapadnog Balkana; pozdravlja mjere bilateralne pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći za potporu albanskim oružanim snagama kojima se povećava potencijal Albanije za doprinos misijama i operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a.

55. poziva na pojačani nadzor i smisleno sudjelovanje organizacija civilnog društva, poslovnih udruženja i socijalnih partnera u svim fazama Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan, uključujući osmišljavanje reformskih mjera, provedbu projekata i praćenje rezultata;

56. poziva EU da pruži dodatnu financijsku i tehničku pomoć Albaniji, za

potporu održivom ruralnom razvoju i smanjenje jaza između urbanih i ruralnih područja u skladu s kohezijskim politikama EU-a;

57. izražava zabrinutost zbog ozbiljnih nepravilnosti koje je Europski ured za borbu protiv prijevara utvrdio u provedbi programa Instrumenta pretpristupne pomoći EU-a za ruralni razvoj (IPARD II) u Albaniji; naglašava važnost jamčenja potpune transparentnosti, odgovornosti i djelotvornih mehanizama kontrole pri korištenju financijske pomoći EU-a, kako bi se zaštitili financijski interesi Unije i održalo povjerenje javnosti; poziva na hitnu provedbu potrebnih korektivnih mjera;

58. poziva Komisiju da nastavi pružati jasne smjernice o prioritetima reformi te da osigura transparentno i strogo praćenje napretka reformi; nadalje poziva Komisiju da pokrene informativnu kampanju u svim državama članicama i Albaniji kako bi se građanima objasnio pozitivan učinak proširenja EU-a;

59. potiče Komisiju da, zajedno s Europskom službom za vanjsko djelovanje, dodatno pomogne u jačanju otpornosti Albanije na hibridne prijetnje u području kibernetičke sigurnosti, manipulacije informacijama i zaštite kritičnih infrastruktura; naglašava potrebu za poboljšanjem koordinacije i rješavanjem problema dezinformacija i hibridnih prijetnji kojima je cilj potkopati javnu potporu u Albaniji pristupanju EU-u snažnijim strateškim naglašavanjem važnosti EU-a za ljude na zapadnom Balkanu;

°

° °

60. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, predsjedniku Europskog vijeća, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjedniku, vladi i parlamentu Republike Albanije.